

פ ר ר ט ו ק ר ל ס.ס. 28/כ

סיטיבת ועדת העבודה, סיום י"ז באב תשי"ג -
29.7.53, בטעה 9.20.

- נוכחתי; חברי הועדה; היו"ר ע. גוברין
 ג. סברסקי
 א. סנסק
 א. תבורי
 א. וילנסקה
 ס. קלמר
 א. סטרפ
 ג. סינץ
 ח. למדן
 ד. בטטוני

מוזמנים: טר בל-ניב - היועץ המשפטי של משרד העבודה

- סדר-היום:
 1. חוק נכ"י מלחמות שלפני הקמת המדינה;
 2. חוק הנכ"י (תגמולים ושיקום);
 3. חוק סידרת לאומי;
 4. סדרי העבודה של הועדה.

היו"ר ע. גוברין: פותח את הישיבה.

ברצוני להשתמש בהזדמנות זו ולהודות לחבר הכנסת ה-2 ברבר, בסמי ובסם חברי הועדה, על כך שמילא את מקומי, וכפי שאני שומע - בכשרון.

א. סנסק: אני חייב לציין כי נזיהל העבודה על ידי הה"כ ברבר היתה טובה באופן יוצא מדרך הרגיל, בהתחשבות ובסללנות.

היו"ר ע. גוברין: לפני גמר הישיבה אנו נדון על תכנית עבודתנו להבא - כיצד לתכנן את העבודה בכדי לגמור מה שאפשר לגמור לפני הפגרה.

היום אנו נעבור לחוק סידרת לאומי. אם תרשו לי, במידה שלא שיניתם את הסדר שפעם קבענו, אקרא כל סעיף לפי הסדר ואפסיק את הקריאה ברגע שחבר הועדה ירצה להציע הצעה.

ס. קלמר: מונחת לפני ההזמנה סקבלתי לישיבה זו ואני רואה בה 3 סעיפים - חוק נכ"י מלחמות שלפני הקמת המדינה, חוק הנכ"י (תגמולים ושיקום) וחוק סידרת המדינה, וברגע האחרון נמחק בכתב יד הסלה "מדינה" וקבעו את הסעיף לחוק סידרת לאומי. ועדת העבודה עמסת עבודה, יש הרבה חוקים שעלינו לגמור, חוקים שהקריאה הראשונה שלהם היתה לפני הרבה חודשים, ובכל זאת לא יכולנו להגיע לחוקים אלה.

אני רוצה שהיו"ר יסביר לנו מהי הדחיפות שחלק שהועבר לפני שגוש בקריאה ראשונה בכנסת יוגס מיד לדיון בוועדה. הנה למשל, חוק סידרת המדינה שהועבר בקריאה ראשונה בכנסת לפני 2 - 3 חודשים, ועדת העבודה עדיין לא התחילה לדון בו, ויתכן שהיו"ר הקודם לא רצה להיכנס לדיון בחוק. לי ברמה שציבור עובדי המדינה סחכה בכליון עינים שחוק זה יועבר לסליאת בכנסת - על התיקונים שועדת העבודה תכניס בו. הסבוע הועבר אלינו גם חוק סידרת המדינה (גטלאות) שהוא כעין הסלסה לחוק הנ"ל. אני חושב שיש דחיפות יתלחוקים אלה מאטר לחוק סידרת לאומי. ואינני צריך להוסיף שגם כלפי חוק נכ"י מלחמת מדינותינו אנו התחייבות מוסרית מסויימת. באשר הנכ"י מחכים להחלטות ולתוצאות מזה - שיתמבלו בוועדה שלנו.

ס. קלמר:

אני מציע שנתחיל את הדיון לפי סדר -
היום בהזמנה; אך אם הצעה זו לא תתקבל -
מבקש את רשות הדיבור להציע הצעה לעצם החוק לטרות לאומי.

הינד ע. גוברין:

אני חושב שמוטב כל תציע את הצעתך
האלטרנטיבית כעת.

ס. קלמר:

אני מבקש לדחות את הדיון בסעיף זה -
חוק שירות לאומי - היות ואני רוצה להציע
טורה של תיקונים ולא אוכל לעשות זאת היום, מפני שרק אתמול קבלתי את
ההזמנה.

הינד ע. גוברין:

אני מבין שהביאורים על הסינויים בסדר -
היום יתן הינד הקודם. אני אומר את
דעתי הפרטית לגבי ההצעה השנייה של חה"כ קלמר. אני מציע לחברי הועדה
לא להתנגד לכך אם חבר הועדה קלמר, או חבר אחר, יביאו את הצעותיהם גם
בנוגע לסעיפים שאנו נעבור עליהם, כלומר נחזור ונדון בתיקונים בישיבה
הבאה. באופן כזה אני מבקש להשאיר את הזכות בידי כל חברי הועדה להביא
בשבוע הבא הצעות חדשות שלא יועלו היום לדיון.

ה. ברנר:

ברצוני להסביר ראשית כל את הצד הטכני
שבדבר, בנוגע לסינוי סעיף אחד בהזמנה.
בשבוע שעבר כאשר ביקסתי את 28-סזיכר הכנסת לסלוח הזמנות לחברי הועדה,
מסרתי לו את סדר-היום בעל-פה כפי שאני עושה לפעמים. אני אמרתי לו
"חוק שירות לאומי" והוא הבין "חוק שירות המדינה"; אח"כ כאשר ראיתי
את ההזמנה התבררה הטעות וההזמנה תוקנה.

אשר לעצם העניין: נכון שיש הרבה חוקים
שעומדים לסדר-היום. אמנם לפי שעה הלכנו לפי הסדר של העברת החוקים
מסליאת הכנסת לועדה, אבל כאשר יש חוק הרבה יותר ארוך שידרוס הרבה זמן,
ולעומת זאת ישנו חוק קצר - יכול להיות שהוא חשוב אבל לא יחסום את
עבודת הועדה ל-2 - 3 חדשים - אנו מקדישים את הדיון בחוק.

לפי הסדר אנו דנים בחוקי הנכים. בענין
חוקי הנכים הטוב אינו כל כך קל. לפי דעתי החוקים, כפי שהועברו לועדה,
תובעים תיקונים רבים, אולי יותר מאשר אנו רגילים להכניס בוועדה. בדרך-
כלל. בנוגע לחוק הראשון אנו מחכים לניסוח שצריכים להכין ביחד
ארגון נכי טלחמת העולם השנייה ומטרדי המסלה. אני מסתעף כאילו ישנה
איזה הצעת ניסוח, אבל היא עדיין אינה סופית.

מה שנוגע לחוק הסני, גם בדברים הרבה יותר
מסובכים. יש לקיים טורה של בירורים עם מטרדי המסלה סונים, ונדמה לי
יש איזה תזוזה בענין זה בתוך מטרדי המסלה. אני מציע את החוק הזה
בכלל להוציא מסדר-היום של הועדה ולספור אותו לועדת מסנה.

אני חושב שכוון הוא אמיגסורה את הדיון
בחוק השירות הלאומי, שהוא ייסך 2 - 3 ישיבות - ואח"כ נתחיל את הדיון
בחוקים הארוכים.

א. טוטט:

אני חושב שבנוגע לדיון בחוק השירות הלאומי
צריך לדבר בגלוי ולא סתוך זהירות: עובדה
היא שלחוק הזה מתנגד באופן רציני חלק ניכר בכנסת ובציבור, וגם
עובדה היא שהכנסת החליטה בכל-זאת להעביר את החוק לועדה. היו בחיי
המדינה הרבה סאד חוקים שחלק מתנגד להם, הרוב מקבל אותם ומעבירם לועדה,
והחיים עושים את שלהם. אבל נדמה לי שזהו מקרה סיוחד במינו סמסביבי
לחוק תהיה מלחמה של חלק בציבור וחלק בכנסת, שהוא יועבר לועדה ודווקא
באופן מלאכותי יקדימו את הדיון בו בוועדה על פני כל יתר החוקים.
זה לא רגיל אפילו בעבודת הכנסת. האם יש באמת ענין שהמדינה כל כך
זקוקה לחוק זה שצריך להקדים אותו על פני יתר החוקים? איצב רואה
למה צריך להקדים את הדיון בחוק השירות הלאומי בוועדת העבודה מאחר שרק
בשבוע שעבר עבר בקריאה ראשונה בכנסת. אני אומר שזוהי הוספת סמן
בטורה.

היו"ר ע. גוברין:

אולי - טים.

א. סוסק:

אינני יודע כיצד החוק יתקבל בכנסת גם לאחר שתעבור הקריאה השניה בכנסת, אבל בכל זאת יש להתחשב בדעת הציבור, ואינני מבין מה החיפזון מצד הממשלה להלכות יותר את הסרירות. גם לאחר הקריאה הראשונה חשבו כולם כי החוק לא יתקבל כבר טחר, על כל פנים לא יובא לכנסת לפני הפגרה; יעברו שלשה חדשים, יעברו הימים הנוראים, ואני חושב שהממשלה צריכה להתחשב ברגשות של הרבה אזרחים בסדינה.

אני מציע, בלי התחמסויות, לדחות את הדיון בחוק הסירות הלאומי עד לאחר הפגרה.

ג. סיני:

היו"ר שלנו היה מליב טאד בהצעתו לאפשר לנו להכניס תיקונים גם לאחר שעבר הדיון בסעיף זה או אחר; אולם אני בכל זאת מבקש את היו"ר לדחות את הדיון בחוק הסירות הלאומי. דיון זה בא באופן פתאומי, ואני רוצה לומר שאי אפשר להפתיע. ישנו ברעדה סדר רגיל כפי שיש בכל הועדות ואינני רוצה לחזור על דבריו של ח"כ סוסק.

חושבני שיש בהקדמה של הדיון הזה כוונה סיוחית, ואני רואה את אותות ההסכמה של חברת הכנסת סברסקי שיש באמת כוונה סיוחית. חושבים שברוב אפשר לעשות את הכל; אנו, כל העם היהודי, ידענו שהיה רוב בגד כל העם היהודי ובכל זאת לא היה צודק. וגם כאן יש רוב שאינו צודק. ושהיו עוד כוונות של נקטנות - זה בודאי לא צודק.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבקש את חבר הכנסת סיני לחזור בו מהמלה, נקטנות.

ג. סיני:

אני אומר שיש רושם כאילו ישנה כאן נקטנות. אני מבקש לדחות את הדיון בחוק הסירות הלאומי עד לאחר הפגרה; ואם לא ירצו לדחות את הדיון עד לאחר הפגרה אני מבקש לדחותו היום. אנו באמת לא הכינונו את עצמנו וצריך להתכונן לפחות שבוע שבועים.

ג' סברסקי:

ישנה הרגשה מוזרה טאד בהסברות שניתנו. אני יכולתי להבין את ח"כ קלטר, שיש לו ענין רב בחוק, כאשר אמר שהופתע, ואז אנו, כחברי ועדה טאד סבלנים, ניתן לו אפשרות של שבוע ימים בכדי להתכונן. אבל אחרי שניתנו ההסברות שניתנו, מוזר טאד לטעמי שהחוק הועבר ברוב, אבל רוב לא צודק, וצריך לחכות לימים הנוראים ולדון בו רק לאחר הפגרה. אינני מקבלת את ההסברה שהרוב אינו צודק; אנו חושבים שהרוב חייב להיות צודק. ואם חבר הכנסת קלטר מבקש לדחות את הדיון לטובע, אני מצטרפת לבקשתו של היו"ר.

א. סוסק:

אני מוכרח לדחות את הגישה של ידידי ח"כ סוסק. הוא, שלא הצביע על החוק, אינו יכול לומר את הפירוש של הרוב שהצביע, אנו בדרך-כלל לא יננו מתנבדים לבקשת סיעה מסויימת לדחות את הדיון, והיות שהיתה סעות ולא היתה לי אפשרות להתייעץ עם חברי בנוגע לחוק זה, אני מקבל את הבקשה הזו, שאנו רגילים להיענות לה, לדחות את הדיון לטובע.

היו"ר ע. גוברין:

אינני רוצה להקיף את כל הויכוח שהיה כאן מפני שלא פה המקום לויכוח זה - מה זה רוב, מה זה סיעות וכו'. לי ברור טאם ועדת העבודה תגזור את הדיון והכנסת תאשר את החוק, כל הסערה הטלאכותית שקטה תסוך. וזוהי הסיבה שאני רוצה להקדים את הדיון בחוק זה על פני כל החוקים. סכל מקום עם ח"כ סוסק לא צריך להיות ויכוח שהחוקים לסירות לאומי קודמים ליתר החוקים.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ סוסק לדחות את הדיון בחוק הסירות הלאומי עד

א. שוטסק:

אינני מקבל את הכרעת היו"ר כי הצעתי נפלה מפני שהקולות שקולים. על סדר היום עומדים שלשה טעיפים, הסעיף הראשון הוא חוק נכי טלחנות שלפני הקמת המדינה, ומי שהוצה לסנות את הסדר צריך להעמיד את הצעתו להצבעה.

היו"ר ע. גוברין:

היה איזה יסוד לטענה זו לו הצעת חה"כ שוטסק היתה להשאיר את סדר-היום הסודם, אני כיו"ר העמדת לדיון את חוק השירות הלאומי ויש לי זכות לתקן ואילו הצעת חה"כ שוטסק היתה בכלל לדחות את הדיון בחוק זה. עד לאחר הפלרה.

א. שוטסק:

אני אפנה לוועדת הכנסת לברר את הדבר.

ב. סיני:

מאחר שהצעת חה"כ שוטסק נפלה אני מסתע לדחות את הדיון לטובעים.

היו"ר ע. גוברין:

אנו נצביע על שתי ההצעות - לדחות את הדיון לטובעים או לטובע.

הצבעה

הצעת חה"כ סיני, לדחות את הדיון לטובעים - נפלה

הצעת חה"כ קלמר, לדחות את הדיון לטובע - נתקבלה

היו"ר ע. גוברין:

אנו נעבור לדון על סדר עבודת הוועדה. כפי שנבחר לי על ידי חה"כ ברגר, יש על הועדה לגמור כמה דברים. אני מבין שהדיון בחוק הביטוח הלאומי כמעט נסתיים בוועדת המסנה, חוק זה יונח על שולחן הכנסת ובשיאות הכנסת תיקבע מועד לדון בו.

עומד עתה על הפרק חוק עבודת נשים שהועדה טרם החלה לדון בו. בקשר לדיון בחוק זה אני מציע לבחור בוועדת מסנה ולהעביר אליה את החוק.

מ. קלמר:

אני חושב שאפשר לדון בחוק זה במליאת הוועדה מפני שזהו חוק קטן.

היו"ר ע. גוברין:

בענין שני החוקים - חוק שירות המדינה וחוק שירות המדינה (גולאות) - נראה לי שאנו נכריע באיזה אופן לקיים את הדיון עליהם לאחר שנשמע את חוות-הדעת של הגורמים הנוגעים בדבר. יש לי ענין בזה - גם אילו נחליט להעביר את החוקים האלה לוועדת מסנה עם סכירות מלאת - שכל חברי הוועדה יסמנו על הפרובלימות שיועלו מסביב לחוקים אלה ולא רק חברי הועדת המסנה. לפי החשבון טעמתי בטובע שערך, בדמה לי שחלק המטיעה נוכל לגמור נסתיים - שלט ישיבות. לאחר שנשמע את כל המינפורמציה שתיסדר לנו, נחליט אם למסור את החוקים לוועדת מסנה או לדון במליאת הוועדה.

ג. טברסקי:

ישנו עוד חוק שיש עבר אתו לוועדת העבודה - חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון).

היו"ר ע. גוברין:

זהו חוק קטן ולא יגזול הרבה זמן.

ה. ברגר:

אני בעד זה שחוקי הנכים ייסמרו לוועדת מסנה ואני מקווה שבטובע הבא אפשר יהיה

להתחיל לדון בהם.

מה שנוגע לחוק עבודת נשים, לדעתי גם חוק זה צריך למסור לוועדת מסנה, אלא שצריך לחכות קודם לקבלת חוק הביטוח הלאומי, כי חלק גדול של חוק עבודת נשים כלול בחוק הביטוח הלאומי. בעיקר זה נוגע לענין שעות העבודה, עבודת לילה, חופשה וכו', ואני מפטר לדון על חוק עבודת נשים בלי להביא בחשבון את חוק הביטוח הלאומי.

הצעתי היא לא לקבל היום החלטה על חוק
עבודת נשים, אלא לחכות 2 - 3 שבועות

א. ברגר:

ואח"כ להעבירו לוועדת טכני.

אשר לחוק שירות הסדינה, אני חושב שצריך

לדון עליו בסליאת הועדה

לא ערערת על כך, אלא שהצעתי להחליט
על זה לאחד שבועות עם התמונה השלימה.

היו"ר ע. גוברין:

לי נדמה שלא נוכל לעשות את הכל עד לפני
הפגרה.

א. לסדן:

אני רוצה לבוא בדברים עם ועדת הכנסת
שישחררו לנו גם את יום ג' בכדי שנוכל

היו"ר ע. גוברין:

לקיים שתי ישיבות לשבוע.

לי נדמה שחוק שירות הסדינה וחוק הגמלאות
זו פרטה טאד ארוכה ולא כדאי להתחיל

א. לסדן:

בדיון זה לפני הפגרה, אנו נצטרך לטפוע הרבה גורמים והרבה ישיבות
נקיים סביב חוקים אלה, אשר דוטים לחוק הביטוח הלאומי שיטבנו עליו
חדשים ארוכים. לעומת זאת יש דברים קצרים שמוציאת ערכם המסטי
הם דחופים יותר. למשל: חוק הנכים לוחץ עלינו מבחינה ציבורית ורק מתמול
סנעתי הפגנה בקטר לזה.

אשר לחוק עבודת נשים, אני מציע שיו"ר
הועדה יבוא בדברים עם שרת הועדה; יתכן שהיא תהיה מעוניינת לקחת בחזרה
את החוק, לשנות אותו, להקטין אותו, ולא לעבור חינום על חוק שכרוכו
איבד את ערכו.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבין כי חל"כ לסדן מציעה לא להיכנס
לדיון בחוקים הגדולים לפני הפגרה, אלא
לגטור בטאך החדש עם החוקים הקטנים ולהחליט את הגדולים עד לאחר הפגרה.

סר בר ניב:

אשר לחוק עבודת נשים; אין כל צורך להחזיר
את החוק הזה למסעלה, אבל ברור דבר אחד:
הגטנו את החוק בהנחה שהוא יתקבל הרבה זמן לפני חוק הביטוח הלאומי.
חוק הביטוח הלאומי כולל פרק דמי לידה, על כך הטינוף היחיד והחשוב
טאד יהיה שינוי גלובאלי - כל הפרק על דמי לידה נופל.

טאידך לא בראה שחוק עבודת נשים החדש
יכנס לתוקף מפילן יום אחד לפני חוק הביטוח הלאומי. מדוע? - כי אז
יווצר חלל ריק; היום ישנם דמי לידה לפי חוק טטנת 1945; ואם נתקבל
חוק עבודת נשים - שלא יכלול דמי לידה - לפני חוק הביטוח הלאומי, הרי
שעד לקבלת החוק לביטוח לאומי היו לדת לא נתקבל כל דמי לידה. לכן אין
כל דחיפות לוועדה לדון בחוק עבודת נשים.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבקש לדעת איפה אנו עומדים בחוק
הנכים מבחינה טכנית.

ה. ברגר:

אנו התחלנו רק בבירורים כלליים. עלינו עוד
לסטוע את הפרטיזנים, ארגון חברי ההגנה
ועוד ארגונים בנוגע לחברי אצ"ל ולח"י.

א. לסדן:

אני מסכימה שחוק הנכים יועבר לוועדת טטנה,
אולם בכל הפרטה הזו ישנה טאלה עקרונית
אשר נוגעת לסליאה - דובר בקריאה הראשונה על ההבחנה בין לוחטי טלחטת
העולם השנייה.

היו"ר ע. גוברין:

אינני מסרב שהבירור בענין ההבחנה יהיה
בסליאה, כלומר גם אם נקבל הצעת חה"כ לסדן
צריך להצביר את חוק הנכים לוועדת טטנה. אני מציע איטא, שחוק הנכים,
פרט לסאלה טעוררה חה"כ לסדן, יועבר לוועדת טטנה שיהיו לה טטכניות טל
סליאת הועדה.

הוחלט לבחור בוועדת משנה עם סמכויות מלאות לשני חוקי הנכיים - חוק נכיי מלחמות שלפני הקמת המדינה וחוק הנכיים (תגמולים ושיקום).

הרכב הוועדה: ה. ברגר, היו"ר, א. וילנסקה, ר. בסטוני, א. שוסטק, ח. למדן, ס. קלטר, א. סטרופ, ג. טברסקי.

א. וילנסקה: לא ברור לי מהו הסיכום בדבר מועד סיום הדיון בטני חוקי הנכיים.

היו"ר ע. גוברין: זה תלוי בחברי הוועדה.

א. וילנסקה: אני מציעה לסליאת הוועדה תחליט על מועד סיום הדיון בחוקים אלה ותחייב את ועדת המסנה. נראה לי שבאם סליאת הוועדה תחליט על-כך, קצב עבודת ועדת המסנה יוחס.

היו"ר ע. גוברין: לא אוכל להצביע את המצעה הזו. עוד לא היה מקרה כזה שועדת העבודה תחליט על גמר הדיון בחוק מסויים עוד לפני שהתחילה לדון בו.

א. וילנסקה: באם ועדת המסנה תגמור את הדיון בחוקי הנכיים לפני המגרה, אני מציעה שחוקים אלה יונחו על שולחן הכנסת.

היו"ר ע. גוברין: אין שאלה כזו; הרי טענתי כך בתנו סטכום לוועדת המסנה שהיא תחליט כאילו היתה ועדת העבודה, בכדי לא לעכב את הבאת החוק בפני המליאה.

(ב) אני מבין שחוק עבודת נשים נדחה עד לאישור חוק לביטוח לאומי.

(ג) אני מבקש את חברת הכנסת חנה למדן לא לבקש כעת הצבעה על כך אם אנו דוחים את הדיון בחוק סירות המדינה וחוק הגמלאות. לי נראה שיש עלינו חובה ציבורית לפחות לסמוע את הגורמים המוגעים בדבר בכדי להימנע מסוגיה זו. אני אברר מי מן הגורמים המוגעים בדבר יש לו ענין להופיע בפני הוועדה ולפני זה אנו נבדוק מה להקדים - שמיעה או דיון.

הישיבה נועלה בשעה 10.20.